

רב"ט בארי שלום

2313741

בן תמרה ושמעון

נולד ב- ז' באדר א' תשי"ט 15.2.1959

התגייס לצה"ל בפברואר 1977

שרת בגדוד "אריות הגולן" (17)

נפל ב- ו' באדר ב' תשל"ח 15.3.1978

במבצע ליטאני בדרום לבנון.

בארי (בברשוילי), שלום (שלום)

בן שמעון חמדה. נולד ביום ד באור א' תשי"ט (15.2.1959) בחסידי. סיים שבע שנות לימוד בבית-הספר היסודי בעיר מגדו מבליטי. בינואר 1972 עלתה משפחתו ארצה והתיישבה בחיפה. כאן סיים שלום את לימודי היסודיים בבית-הספר 'עידני א', המשיך וסיים בהצטיינות את לימודיו התיכונים בבית-הספר 'חוגיט', במגמה הייאלית, מתוך כוונה להמשיך בעתיד הלימוד בטכניון בפקולטה לאווירונטיקה.

שלום טיים לעגיל בתחילת פברואר 1977 והתגורר לשרת בחיל קרבי. הוא הוצב לעלני. אחד סיום השירות נשלח לקורסים שונים, קורס-אלחוט וקורס-מכים, שאותו סיים בהצטיינות והעניקה לו דרגת רב שראי. הוא היה חייל טוב, ממשמע ואחראי. העת מבחן טעולה בלחם אפיץ הדבק במטרה והמלא בדרייקנות את המשימות שהוטלו עליו. לאחד סיום הקורס המליצו מפקדיו לשלוחו לקורס קצינים, בדכירם ביכולות ובסיכויי להיות מפקד בצה"ל. חבריו אהבו אותו ובקשו את חברותו, כי ניחן במזג טוב והיה תמיד טובן לעזור לחולת.

בעת ששירת בבית-ספר למכים, נשלחה יחידתו לדרום-לבנון כדי להשתתף בקרבות מבצע ליטני. ביום ד באור ב' תשל"ח (15.3.1978) נפל שלום בקרב בדרום-לבנון. הובא למנתח עולמים בבית-העלמין הצבאי בחיפה. השאיר אחריו דורים, אח ואחות. במכתב תנחומים למשפחה השכולה כתב שר הביטחון דאז, עוז ויצמן: "...רב-שוראי שלום נתן את חייו למען מלכות... הוא שרת בבית-הספר למכים של חיל-הדגלים והיה חייל מצוי, חבר לטפת ואהוב על כל מי שדכירו. את זכרו הקדוש נגשר בליבנו בגאון."

במכתב תנחומים למשפחה כתב מפקדו של שלום: "...שלום נלחם עם חבריו על אחד מפרווי המתבלים באזור בינת-גבול. יציאותו לקרב היתה מתוך ידיעה וחברה, כאנו נלחמים כדי שאורחי מדינתנו לא ישמשו מטרה למרצחים. שלום נפגע, כשהוביל את חייליו לטור את היעד. הוא היה מקובל ביחידות בזכות יושר ותבנתו לעזור תמיד לחבריו..."

באימון ושגרה

ארוכה, עקובה מים וקשה, היא "דרך הקרבות של החטיבה", עשרת אתרי קרב, מאות פעולות ומבצעים ואלף ומאה חללים, הם עדות נאמנה ומכאיבה למורשת חקרב, להיסטוריה הצבאית, לפעילות המבצעית... ויחד עם זאת, רבים וטובים מבין רבבות יוצאי החטיבה, הזוכרים בנוסטלגיה ובאהבה את תקופת שרותם הסדיר, כלוחמים ומפקדים, לא התנסו בקרב, לא ידעו מלחמה! כל תקופת שרותם הייתה ב"אימון ושיגרה". לאלו שבסבב שנתי קבוע היו "עולים לקו" "יורדים לאימון", יוצאים לרגילה לנופש ולתעסוקה, לאלו שלא נטלו חלק בקרב, וגם לא עברו את הגבול באיזו חדירה או פשיטה, לא פגעו באויב, וגם לא חילצו חבר פצוע תחת אש, וגם לא קיבלו צל"ש וכל שרותם הצבאי היה מבט"ש לבט"ש, וכל אלו, הפרק הזה מוקדש...

רק תשאל, ותראה איך הם זוכרים, ואין זה משנה אם שרתו בחטיבה בשנות החמישים או בשנות השמונים, בימי תש"ח, "קדש", ששת הימים או יום הכיפורים, במלחמת ההתשה או במרדפים, במבצע ליטאני או שלג במלחמת לבנון או בשטחים, אם תשאל ותבקש הם יספרו בהתלהבות ובשמץ געגועים על אותם הימים, על סיור בוקר, וסיור האלים, על התצפית והמערב, על נווט הלילה ושגרת המוצב... ויעלו על נס את התרבות והאחוה, ותחושת ההשתייכות והגאווה, בפלוגה בגדוד ובחטיבה!

הם זוכרים היטב, כל דורות הלוחמים, את המ"פ והמ"מ הסמל והרס"ר, את המאהל והשמירות, ההמתנה וה"שמועות", את הכוננות ואת ה"הקפצות" את המסדרים וה"יציאות"... כולם לקחו עמם עם כל הזיכרונות את ה"קיטבג" הפק"ל והתד"ל, שק שינה מדים ודרגות, אפוד מגן, שש-בש, קסדה ואין ספור חוויות...

על כן ראוי לספר על אותם אלפי לוחמים, שלא חסכו זיעה וכל מאמץ, וחזרו רטובים, מריצת לילה, ממסע ממטווח, מעשרות אימונים, אימון יבש ורטוב, אימון הפרט, ואימון החטיבה, אימונים בהגנה, בהתקפה, בהבקעה ובכל צורות הלחימה, ביעד מבוצר, בשטח בנוי, במדבר ובהר... אימון בנגב, בגליל או ברמה, אימון בשת"פ עם שריון, תותחנים או עם הנדסה... מעבר שדות מוקשים ולחימה בתעלות, לחימה בצוות קטן, בחוליה ועם כל הפלוגה... עם חגור קל, מימיה ורימונים, או עם חגור מלא, "חגור פילים" וקפל"ד. עם השכפ"ץ וה"פאוצים" ומחסניות מלאות "נותבים"... עם נשק אישי, "עוזי" "סטן" "צ'כי" "אפ אן" "וגליל", עם מגל"ד, ומק"כ, "בזוקה" ומא"ג, עם מרגמה... ועם כל שאר אמצעי הלחימה... כי להיות בגולני פירושו להתאמן עם כל הנשמה, ולשאת בגאווה את "הכומתה החומה"...

להיות ב"גולני" פירושו להיות נהג או טבח או פקידה, בסיירת ב" עורב" בפלוגת הקשר, פלוגת ההנדסה, או ב"מפקדה", להיות ב"גולני" פירושו להיות חובש, אפסנאי, ש.ג. או קשר, להפעיל אמל"ח מתוחכם ולעשות "עבודות רס"ר"... להיות בגולני פירושו לרוץ כמו מטורף, עם חגור מלא וכובע פלדה, ב"יום ספורט", או במסע, ל"הכרת החגור" ו/או ל" קבלת הכומתה"... להיות בגולני פירושו לעמוד דום "כמו חיל" כמו קצין כמו לוחם בכל המסדרים, ב"מסדר בוקר" וב"מסדר השכמה", במסדר המפקד, ובמסדר יציאה, טקס ההשבעה, וטקס קבלת הכומתה, טקס סיום קורס מכי"ם או קצינים, ומסדר סיום של תקופת האימונים, וטקס זיכרון שנתי לכל החללים... להיות ב"גולני" זו אכן חוויה, חוויה אמיתית של "אימון ושיגרה"...

באימונים...

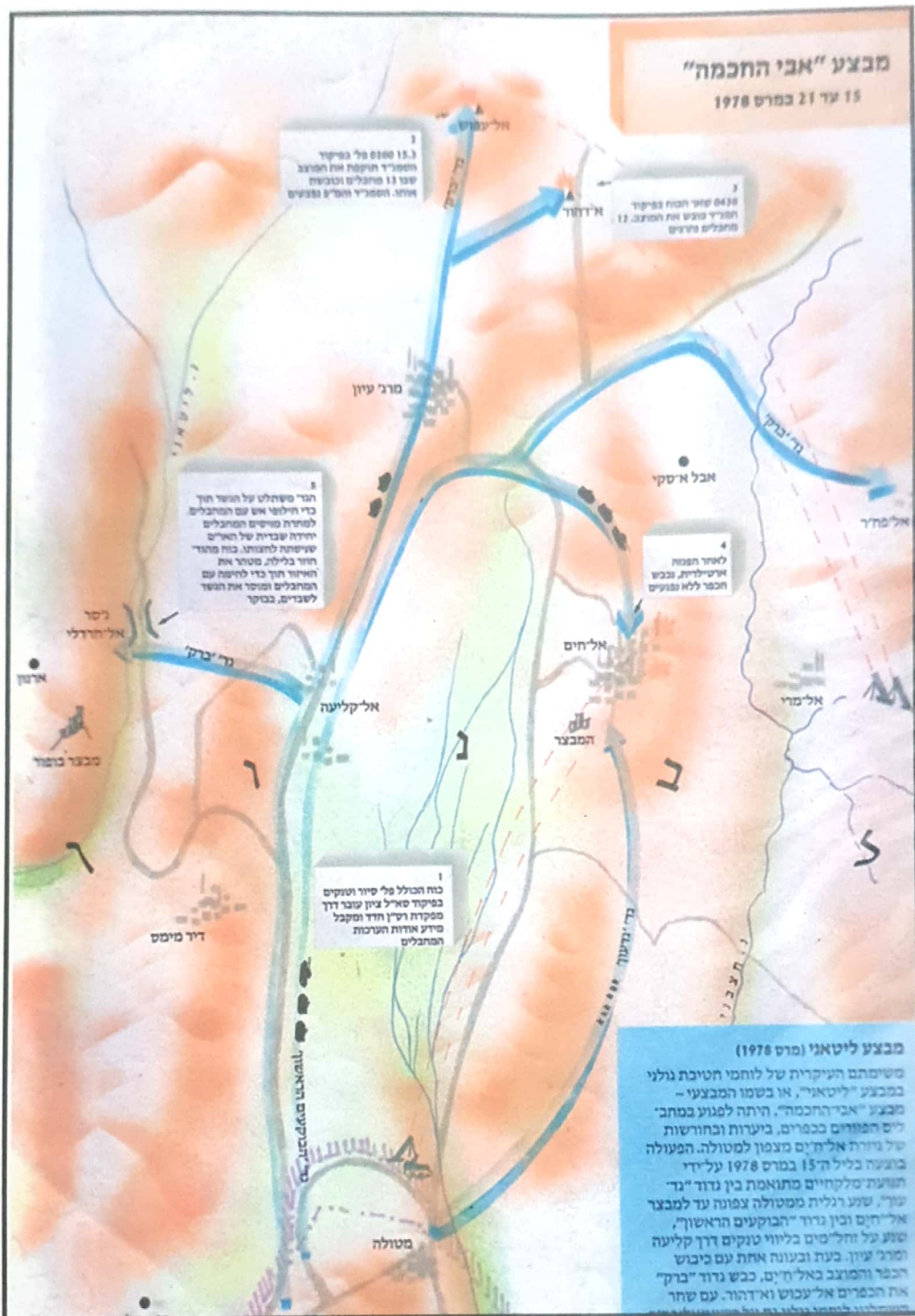

מבצע ליטאני (מרס 1978)

הפיגוע הרצחני בכביש החוף (אסון "אוטובוס הדמים") ב- 11 במרס 1978, בו מצאו את מותם 35 ישראלים ו-71 נפצעו, היה שיא חדש בפעילות האלימה של ארגוני המחבלים. בעקבות הפיגוע החליטה ועדת השרים לענייני בטחון על מבצע יזום בהיקף נרחב בדרום לבנון, שמגמתו לפגוע במחבלים ובבסיסיהם, לאורך כל גבול הצפון ועד לעומק של כ- 10 ק"מ בתוך שטח לבנון.

כוח המשימה המזרחי במבצע "אבי חכמה" פעל בגזרת מטולה מרג'- עיון וכלל יחידות של חטיבת גולני בפיקוד אל"מ אמיר ראובני המח"ט, ויחידת צנחנים בפיקוד אל"מ דורון רובין. המשימה העיקרית בשלב א' בשלב א' של המבצע הייתה חיסול מעוזי המחבלים בגיזרת אל-ח'ים, והיא בוצעה על-ידי לוחמי חטיבת גולני בתנועת מלקחיים מצפון ומדרום. גדוד 'גדעון' יצא ברגל בניווט לילה קשה וארוך מהמושבה מטולה צפונה עד למבצר אל-ח'ים. 'גדוד הבוקעים הראשון' נע על זחל"מים בליווי טנקים דרך המובלעת הנוצרית הגדולה ממטולה דרך אל-קליעה ועד מרג'- עיון. המג"ד, סא"ל ציון זיו (זלופ), עבר בדרכו דרך 'מפקדת כוחות המליציות הנוצריות', פגש את רס"ן חדאד וקיבל ידיעות מודיעיניות מעודכנות על הערכות המחבלים באזור. בו זמנית לפעולת שני הגדודים, שכבשו בקלות יחסית את הכפר והמבצר באל-ח'ים, נע גדוד 'ברק' באותו ציר ממטולה עד מרג'-עיון במטרה לכבוש ולטהר את אל-עכוש וא-דהור. פלוגה בפיקוד הסמג"ד כבשה בשעה 2:00 את אל-עכוש, ושאר הכוח בפיקוד המג"ד כבש בשעה 4:30 את א-דהור. עד באותו לילה השלימה חטיבת גולני את משימותיה, ולוחמיה השתלטו על רשיא-אל-פאחר ועל ג'סר-אל-חרדלה.

תרשים הקרבות במבצע "אבי החכמה"

מבצע ליטאני – המשימה

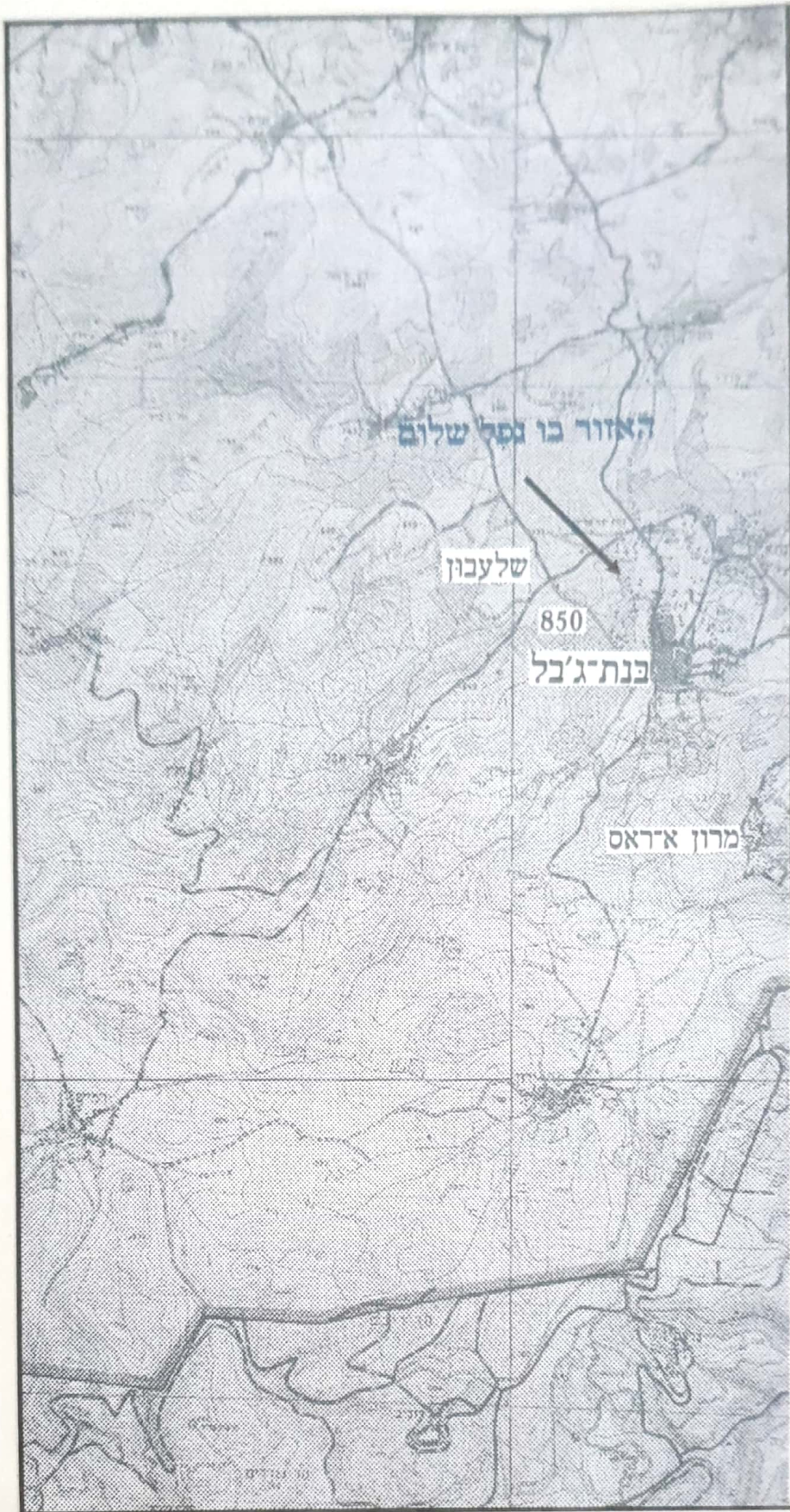
המשימה האופרטיבית של "מבצע ליטאני" (שכונה תחילה בשם הקוד של התוכנית המבצעית "אבי-החוכמה"), היתה לפגוע בכל בסיסי המחבלים, במוצבים, בכפרים, במערות ובחורשות, הסמוכים לגבול הצפון עד לטווח של 10 ק"מ. התוכנית, שהוכנה ע"י הרמטכ"ל, רא"ל מרדכי גור, ואלוף פיקוד הצפון, אביגדור בן גל, שמה לה למטרה לפגוע במחבלים עצמם, באמצעי הלחימה שלהם ובתשתית הלוגיסטית: מחנות, מאהלים, מחסני תחמושת, מתקנים ודרכים.

הנחיית הדרג המדיני והצבאי היתה לבצע את המשימה בזהירות מרבית, להימנע עד כמה שאפשר מאבידות בנפש, מפגיעה באוכלוסייה אזרחית ומהתנגשות עם הצבא הסורי. ההערכה היתה, כי כוחות צה"ל ישהו בדרום לבנון כ- 4-5 ימים בלבד.

אחד מן היעדים המרכזיים של המבצע קבע כי יש ליצור רציפות טריטוריאלית בין שלוש המובלעות הנוצריות: המערבית - בגזרת זרעית-אדמית, המרכזית - באזור הכפר רמיש, והמזרחית בגזרת מטולה - מרג' עיון, כדי ליצור "חגורת בטחון" בשיתוף עם "המיליציות הנוצריות" של מיג'ור (רס"ן) חדאד.

בשטח, שהותקף וטוהר בדרום לבנון במסגרת "מבצע ליטאני", היו כ- 4,000 שהתבססו במערכים חפורים ומבוצרים בקו הקדמי בחלק מן הכפרים הלבנוניים (בנת גביל ומרון א-רס בגיזרה המרכזית, אל ח'ים, הכפר והמבצר, רשיא-אל-פח'ר, א-דהור ואל עכוש בגיזרה המזרחית), בחורשות ובמערות. נוסף לנשק קל, מקלעים ומרגמות היו בידי המחבלים תותחי נ"מ, נשק נ"ט קטיושות, ג'יפים, זחל"מים ורכב משוריין מסוגים שונים.

מפה של אזור בנת ג'בל

על אריות הגולן

גדוד "אריות הגולן"

הלוחמים והמפקדים של גדוד 17 הצדיקו את הקמת הגדוד וקיומו מאז יזמו הראשון ודרך היסטוריה רצופת קרבות גבורה עד היום.

גדוד "אריות הגולן" הוקם למימוש שתי מטרות עיקריות:

האחת - להגיע לאימון מקצועי ויעיל של מפקדי הכתות בחטיבת "גולני".

מאז מבצע "קדש" בשנת 1956 - בו נטלה החטיבה חלק מרכזי במיגור המערך המצרי בדרום רצועת עזה - ברור היה שהחטיבה תתמיד בפעילותה כעוצבה קרבית בכל משימות הלחימה של צה"ל בכלל ופיקוד הצפון בפרט. הפשיטה על הר' תאופיק ב-1960 המחישה זאת ביתר עוצמה. בכל המבצעים הובהרה החשיבות העליונה של שלד המפקדים הן במנהיגותם והן בשליטתם האישית בכל סוגי הנשק והציוד. ריכוזם של המ"כים בגדוד אחד איפשר להם ללמוד להתנהג ולהנהיג במסגרת גדוד שלם בכל צורות הקרב.

המטרה השניה היתה להוסיף כוח לוחם גדודי לחטיבת "גולני". הפעילות המבצעית באותה תקופה גרמה לפריסת גדודי החטיבה מרצועת עזה, דרך ירושלים ועמק הירדן ועד לאצבע הגליל וגבול לבנון. גדוד המ"כים בגזערה יועד לעתודה חטיבתית יעילה וזמינה לכל מקרה דחוף של צורך במבצע מכל סוג שהוא - בגבולות הארץ ובשטחי האויב.

ואמנם - רצף המבצעים המפורט בחוברת זו מצביע על התרומה ההכרחית, העקבית והמתמדת של לוחמי הגדוד לבטחון המדינה בכל גבולותיה.

כמפקד החטיבה, כאלוף פיקוד הצפון וכרמטכ"ל - עקבתי מקרוב אחרי מסירותם וגבורתם של הלוחמים בכל החזרות ובכל המבצעים, אות ומופת למיטב הערכים של צה"ל בדבקות למטרה, אחוות לוחמים וביצוע המשימה.

כשר בממשלת ישראל אני מצדיע לכולכם - ביראת כבוד, בהוקרה ובהערצה.

מרטן גולן

"אריה שאג מי לא יירא..." (עמוס ג', ח')

מאת: אחי נון

בשאתה מביט על הצבא שכולו מחלקות פלוגות וגדודים, אתה רואה את מי שהולך אחתם אתמול ואת מי שמחר יהיו המפקדים ואתה תודה לא פעם מהיכן צמחו אותם החולכים בראש המחנה. מהיכן הם שואבים את שיקול הדעת כדי למצוא לכל דבר פיתרון ומענה. עלעול מקרי בדפי הקרב של גדוד 17 ייתן לך תשובה לשאלה: גדוד זה הוא המסד החתשתית של הפיקוד, ומכאן הדרך מטפסת ועולה. כי מפקד צומח מתוך חבריו ותחילה הוא מוביל רק ביתח, כשקריאתו עוברת מפה לאוזן של חייליו בבוח הפשיטות. ברור לו, למפקד, שמעבר לעוצמה של הנשק והחגור של כל חייל בודד, הצבא מתקדם, בסופו של חשבון, מכוח הדוגמא האישית של המפקד. כך הוא לומד את צעדי המנהיגות הראשונים כחייל בגדוד ומכאן יפתחו בפניו נתיבי הקצונה וכל דרגות הפיקוד.

ובה בעת שהגדוד הוא "כיתה א" של מי שהיה ויהיה מפקד, הוא קודם כל כוח לוחם, וכאשר קוראים לו – הוא קם וצועד. כלומר, בית הספר אינו רק תיאוריה אלא הרבה עבודה מעשית. ואת התורה ואת המעשים לומדים רק מעצם העבודה שמתנסים. כך הגדוד פשט על חרבת תאופיק ופשט על נוקיב שבמזרח הכנרת. מלכתו הייתה מדויקת, עקשנית קרת רוח ומסתערת. הוא פרץ לגריזים ולעיבל בתקיפות שלא ביישה כפירי אריות והכה את הסורים במקבת כדי לתת לאנשי הצפון את השקט לחיות....

ואז אתה נתקל בנופלים ובפצועים, שחייהם העבירו את השיעור המאלף ביותר: שלא לזנוח חבר, שיש להסתער ולעולם לא לוותר. המורים האלה הצמיחו בבית הספר שורות מנפוארות של תלמידים וכל הערכים שספגו בשיעור הראשון, עשו אותם לטובו המפקדים. וכשה אתה מביט בדפי הלימוד המופלאים ובכול הפנים הנלהבות, אתה חושב, כי הלילה אתה יכול לישון בשקט, אתה מופקד בידיים טובות.

שלום בבר המצווה

שלום בבר המצווה ליד הכותל

שלום ואימו
בחתונת אחיו

לפני הגיוס, שנת 1976

יִזְכֹּר

יִזְכֹּר עִם יִשְׂרָאֵל אֶת בְּנָיו וּבְנוֹתָיו
אֲשֶׁר חָרְפוּ נַפְשָׁם בְּמַאֲבָק עַל הַמְּדִינָה בַדֶּרֶךְ
וְאֶת חֵילֵי צְבָא-הַגָּנָה-לְיִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר נָפְלוּ בְּמִלְחָמוֹת יִשְׂרָאֵל.

יִזְכֹּר יִשְׂרָאֵל וְיִתְפָּרֵךְ בְּזִרְעוֹ
וְיֵאָבֵל עַל זֵיו הָעֲלוּמִים וְחֻמְדַּת הַגְּבוּרָה
וְקִדְשַׁת הַרְצוֹן וּמְסִירוֹת הַנֶּפֶשׁ
אֲשֶׁר נִסְפוּ בְּמַעֲרְכוֹת הַכְּבֵדוֹת.

יִהְיוּ גְבוּרֵי הַדְּרוֹר וְהַנְּצַחֵן
הַנְּאֻמָּנִים וְהָאֻמִּיצִים
חַתוּמֵי בִלְב יִשְׂרָאֵל לְדוֹר הַדּוֹר.

מכתב תגובות למשפחה שכתב חבר

למשפחת בארי שלום

אני משוכנע שאינכם מכירים אותי ואפילו לא שמעתם את שמי. שמי אורן ואני עברתי טירונות יחד עם בנכם שלום. אני הייתי במסלול שעוברים בו מגולני לקשר ואומנם עברתי. גם שלום היה במסלול הזה אבל הוא אהב את גולני ונשאר בה. היום פגשתי חבר שהיה יחד עם שלום בצבא והוא סיפר לי את הבשורה.

שלום היה בשבילי בתקופה שהיינו יחד בטירונות חבר נהדר אבל במלוא מובן המילה. מאוד התרשמתי משלום. הוא היה כל כך טוב, אפילו טון הדיבור שלו - בו דיבר בקול שקול ורך, היה בו כדי להעיד עליו. תמיד עזר לכולם ואפילו בזמנים קשים במיוחד תמיד היה מתנדב לכל דבר ואף פעם לא מתלונן.

בתקופת הטירונות פוגשים אנשים רבים אבל שלום נראה בעיני כמעט כמו מלאך מנותק מרגשות של חיילים טירונים, כל כך טוב, שקט ובטוח.

אתמול היה ליל הסדר ואני זוכר שבדיוק לפני שנה בשעה קצת מאוחרת בביתכם נכנס בחור עייף ומלוכלך לליל הסדר - שלום. הוא יצא הביתה כצופר על זה שהיה בה טוב.

אני מקווה מאוד שלא טעיתי בכתיבתי אליכם. כתבתי אף שידעתי ששמעתם כבר בה רבות מחברים בצבא אבל שלום היה בשבילי בחור כה מיוחד שפשוט הרגשתי צורך לומר לכם זאת. מעטים פגשתי כמוהו ואני בטוח שלא אפגוש עוד רבים, הוא באמת מאוד הרשים אותי ואני אהבתי אותו.

שלום וכל טוב

אורן היגלמס

שלום בגיל 17

תרשים בית הקברות והחלקה בהם נקבר

